

жі, маючи унікальну матеріально-конструктивну базу і не маючи певних стилевих і концептуальних напрямків свого розвитку, архітектурний факультет академії може стати комплексним полігоном пошуку майбутнього розвитку здочества, лідером сучасної архітектури.

Цьому сприятиме застосування у практичних роботах на перших курсах системно-структурного методу, модель якого складається з постановки завдань на основі провідних цілей навчання та існуючих знань студента; через наукову допитливість, розробку гіпотез і логічний аналіз — до вироблення концепції роботи; реалізації доказів і виходу загального результату. Програмування процесу із застосуванням наукового підходу до розв'язання поставлених перед студентом завдань ставить нарівні з суто ремісничкими аспектами фаху його філософські основи, виводить на більш високий рівень творчий потенціал як студента, так і викладача, стверджуючи провідну тезу сучасної

школи: “Учень, стань талановитішим за учителя”.

При підготовці архітектора широкого профілю доцільне використання проблемного методу, що передбачає перевод будь-якого завдання в проблемну ситуацію, активізує творчий пошук нової інформації для вирішення індивідуальної проблеми.

Усе зазначене повинно сприяти розумінню архітектури як явища культури, виявленню актуальних проблем, формуванню розуміння ролі художньої ідеї.

Історично професія архітектора існувала на межі різних галузей знань і діяльності, забезпечуючи зв'язки і переходи між ними, координуючи зусилля і спрямовуючи їх розвиток завдяки теоретичним основам фаху. У наш час міра мистецтва у здочестві поступається лідерством мірі науки, підносячи понад усе художню інтуїцію архітектора. Таким чином, не досліджуючи й не розкриваючи всі частини і аспекти цілого, не можна пізнати багаточисленність форм оточуючого світу й відобразити його в новій архітектурі.

В.М.Дударець,

старший викладач кафедри теорії, історії архітектури та синтезу мистецтв УАМ

Формально-композиційні вправи з формоутворення на скульптурному факультеті

Програма з курсу формоутворення для студентів скульптурного факультету Української академії мистецтва розрахована на чотири семестри. Викладається зазначений курс впродовж перших двох років навчання.

Лекції з цієї дисципліни повинні дати студентові чітке теоретичне уявлення про структуру композиції в процесі народження форми.

Теорія формоутворення становить основу професії скульптора. В теоретичному курсі висвітлюються

методичні принципи композиційного співвідношення форми.

Композиція відіграє інтегруючу чи синтезуючу роль в становленні об'єму. Формально-композиційні вправи мають підготувати студентів до професійного уміння практично реалізувати творчі задуми в матеріалі.

Вивчення категорій, прикметних ознак і основних засобів композиційної виразності забезпечує вироблення навиків послідовного вирішення складних завдань об'ємно-просторової композиції. Тепер досить часто доводиться бачити скульптурні композиції, які не відповідають усталеним естетично виправданим умовам їх візуального сприйняття. Порушення масштабності окремих частин при створенні об'ємно-просторових композицій, недооцінка ритмічних, метричних та пропорційних закономірностей всієї композиції призводять, звичайно, до низької якості твору.

Таким чином, знання композиційних закономірностей формоут-

ворення, принципів народження і становлення форми є обов'язковим для кожного скульптора.

Теорія формоутворення, або теорія композиції, як її часто називають, умовно поділяється на дві основні частини: загальна теорія композиції, що стосується соціально-культурних аспектів проблеми, та прикладна, або фахова теорія, яка висвітлює професійні питання побудови художньої форми у певному просторі.

У процесі навчання студенти паралельно з теоретичним курсом ронують формально-композиційні вправи, завдяки яким практично закріплюють теоретичні знання.

Навчальні завдання з фаху, зокрема об'ємної, просторової та об'ємно-просторової композиції, забезпечують засвоєння студентами мови художньо-пластичної виразності, виховання художньо зрілого і професійно підготовленого спеціаліста в галузі мистецтва пластики.

М.І.Яковлев,

зав. кафедрою теорії, історії архітектури та синтезу мистецтв УАМ, кандидат технічних наук, професор

Формально-композиційна графіка — основа вивчення теорії композиції

Викладання композиції у вищій архітектурній школі як дисципліни, в основу якої покладено систему загальних закономірностей побудови мистецького твору, що виявляються у самій його формі, є однією з найважливіших складових частин професійної підготовки майбутніх здочих-художників.

Незважаючи на те, що у навчальному процесі композиційним проблемам архітектурного проектування відведено головну роль, ця дисципліна ще не є предметом з достатньою науково обгрунтованою системою викладання. У більшості випадків вивчення засобів композиції в умовах творчої майстерні зводиться до аналізу викла-